2e JAARGANG No. 4 15 OCT. 1937

ONTWAKEND VOLK

MAANDBLAD TOT
VORMING VAN DEN NEDERLANDSCHEN GEEST

SECRETARIAAT: MALIEBAAN 35, UTRECHT.
UITGAVE: NENASU — POSTBUS 2 — LEIDEN
ABONNEMENT: ƒ 1.50 PER JAAR (ƒ 0.75 PER HALF JAAR)
POSTGIRO 207915 (TEN NAME VAN „VOLK EN VADERLAND")

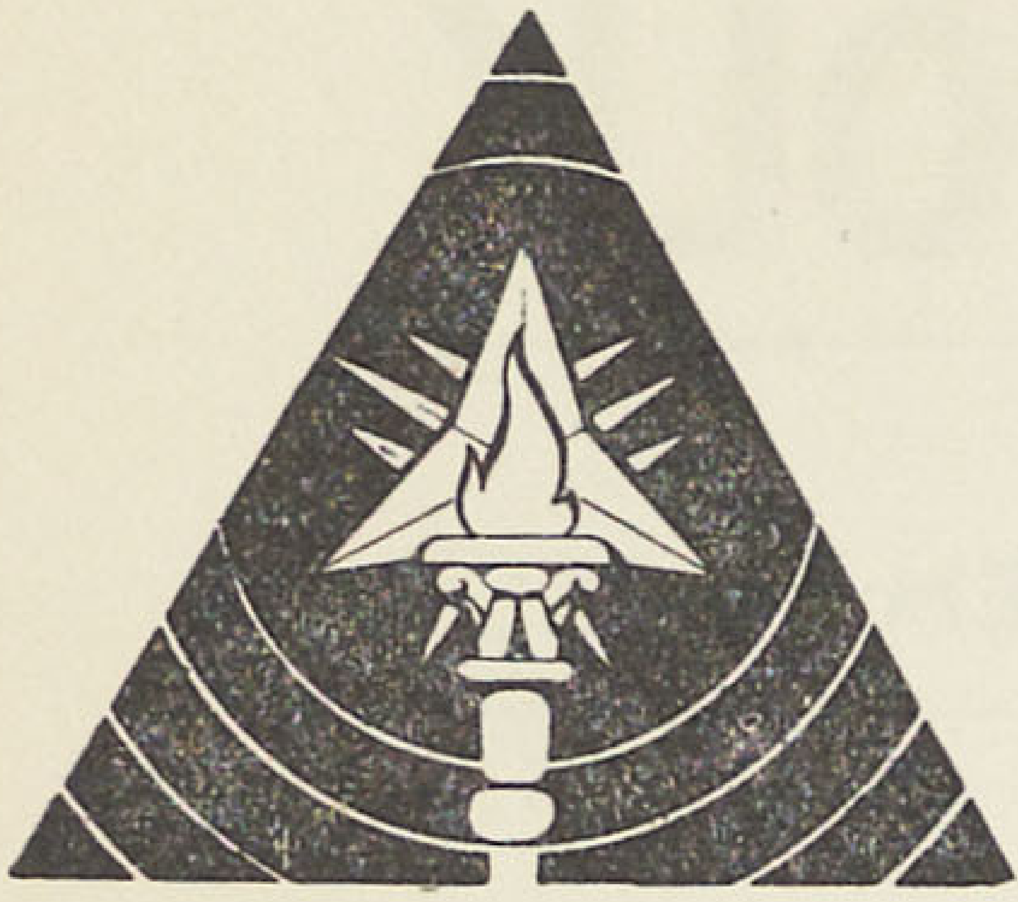

„Storm in de N.S.B."

Geprezen zij de wind, die dorre takken
Verdwijnen doet, versplinterd en verwaaid.
Die onversaagd de enkele vooze wrakken
Van holle boomen naar beneden maait.
Geprezen is de wind die weet te ruimen
De holle stammen kregen het benauwd,
De sterke eiken met hun gave kruinen
Staan diepgeworteld in den grond geklauwd......

„Salon-facisten" zenden telegrammen
„'k Heb geen vertrouwen in Uw leiding meer".
Zij laten los als uitgedroogde zwammen
En vallen aan den voet der boomen neer.
Het bosch wordt schoon, de wind verscheurt de wolken
Het donkerwijkt, de lucht wordt helder blauw
Het is als giert de wind één lange juichkreet
Hou-Zee—Hou-Zee, den Leider trouw.

Uit: Het Nationale Dagblad.

In het heden ligt 't verleden, in het nu wat komen zal!

Uw kind huilt...... tranen met tuiten. Stakker...... kiespijn! Slachtoffer van het rottingsproces in een of meer kiesjes.

Op welke wijze helpt gij?

Stopt gij — eventueel telkens opnieuw — een kiespijn-watje in het ontstoken kiesje om de pijn te verdooven? En geeft ge dan een pepermuntje om het verdriet te doen vergeten?

Of gaat ge met het kind naar den tandarts, teneinde het kiesje te laten plombeeren (de rottingshaard te doen verwijderen en het gaatje te vullen) of, desnoods, het kiesje te laten trekken?

Natuurlijk gaat ge met het kind naar den tandarts, om de *oorzaak* van de pijn te doen wegnemen, waardoor de reactie op de pijn, het huilen tevens ophoudt.

Uw Volk, om niet in grooter verband te spreken, Uw Volk telt — ondanks de zoo schoon geconstrueerde statistieken en misleidende handelsbalansen — minstens 20% **maatschappelijk-lijdenden.**

De directe oorzaak, de heerschende werkloosheid, is op haar beurt weer het gevolg van de economische en sociale wantoestanden.

De ellende der werkloosheid kunt gij niet of niet voldoende bestrijden, want de economische disorde, de economische verwording is de grondoorzaak.

De armoede, het lijden van 1½ millioen kinderen van Uw Volk is voor ieder van hen te vergelijken met het lijden van Uw kind.

De directe oorzaak, de werkloosheid, is de kiespijn; de grondoorzaak, de economische wanorde, is het rottingsproces in de kies.

Wat gebeurt er nu om aan het lijden een eind te maken, om in de ellende te voorzien?

Plombeeren of kiestrekken? In casu dus de economie door een doelbeperkt geldwezen ordenen en in gezonde banen leiden of het kapitalisme in zijn God- en menschonteerenden vorm den nek omdraaien?

O neen, lieve lezer, als het U belieft geen doortastende maatregelen! Hoe idioot het ook lijkt en is, vooralsnog wordt er door anti-, a- en prochristelijken de voorkeur aan gegeven door middel van uit den aard der zaak onvoldoende voorzieningen in den vorm van „toeslag op margarine, huur en brandstof" en „geldelijke steun zonder arbeidsprestatie" de schrijnende pijnen te verdooven. In plaats van het gebruikelijke pepermuntje krijgen de ergste mopperaars een „rijwielplaatje met een gaatje"! Bovendien mogen zij iedere week van de kwartjes, die zij tekort komen, er een sparen. Lukt dat goochelen, dan legt minister Romme er over een jaar evenveel kwartjes bij als er gespaard zijn.

Verwording tot en met!
Arbeid is tot *koopwaar* gedegradeerd.
Geld is gelijk aan *macht* is gelijk aan *recht*!

En nu betreft dit alles nog in hoofdzaak de materieele kant van de zaak. Maar er is meer.

„Er is een zekere mate van materieele welstand noodig om het geestelijke te bereiken." (Thomas van Aquino).

„Slechts bezwaarlijk denkt men aan zijn ziel, als de maag om eten roept." (Pater Palau S.J.).

Materieele nood leidt tot geestelijken nood!

Wel is er een nood, die bidden leert, maar de voortschrijdende ontkerstening levert mede het bewijs, dat er ook een nood is, die het bidden *verleert!*

Arm Volk. Arme menschheid.

Ora et Labora.

En zou „arbeid" dan „koopwaar" mogen zijn?
En zou de „machine" dan „werkloosheid" moeten beteekenen?
En zou „geld" productief zijn, dus „geld" baren?
Mag „geld" gelijk aan „macht" en „macht" weer „recht" zijn?

Arbeid is *heilig!*

De machine kan en moet *een zegen* zijn!

Het geld is *ruilmiddel.*

Alleen *Goddelijk recht* is *recht!*

Geld mag nooit *macht* zijn!

Alleen Goddelijk recht is recht!

Rente, is uw naam niet *woeker?*

Rentevragend geld, is uw naam niet *Satan?*

De Noodklok luidt!

Christenen, en gij allen, die Zijn wetten van liefde èn gerechtigheid aanvaardt, *wordt wakker.* Uw naasten dreigen in den greep van den geldhonger der kapitalistische uitbuitings-economie ten onder te gaan.

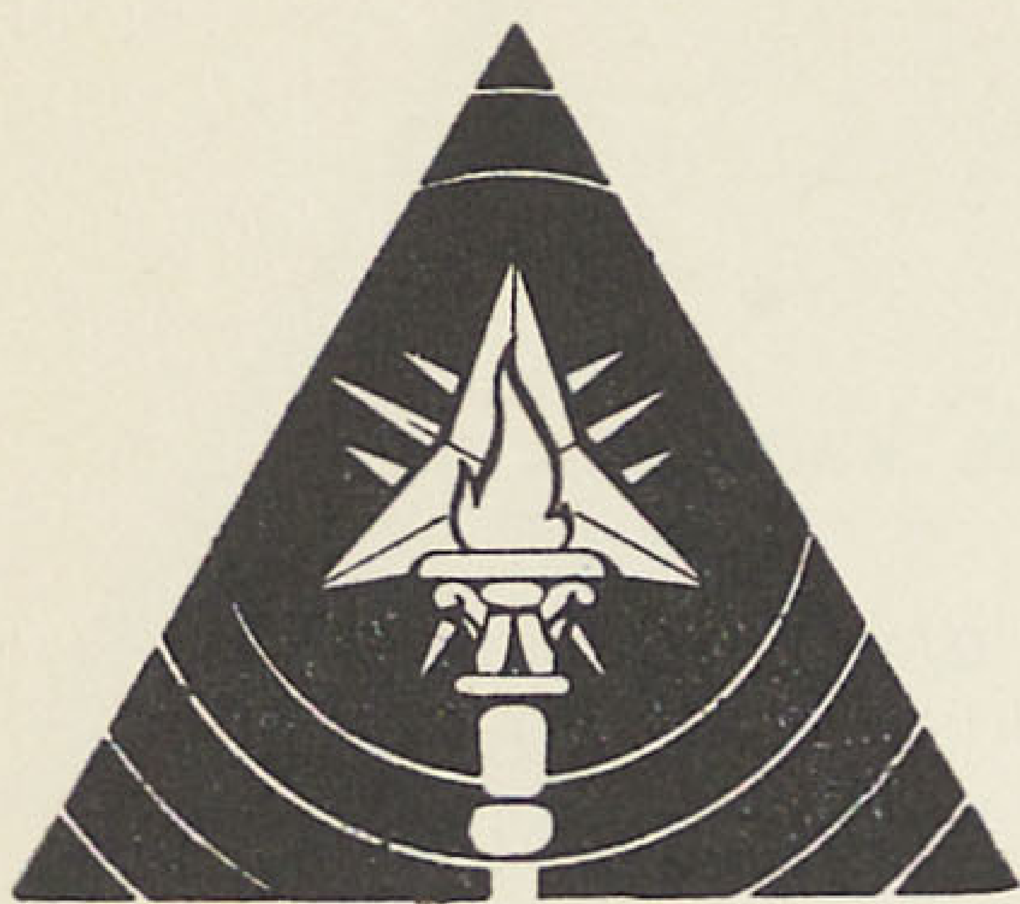
Ziet gij het lijden van Uw naaste? Ziet ge hem gewond — want tot onmacht gedoemd — langs den weg liggen? En—— gaat gij voorbij evenals de priester en de leviet in de parabel van den barmhartigen Samaritaan? Of verstaat ge Uw menschenplicht en helpt ge?

Helpt dan grondig en...... eerst mede de noodklok luiden, want alleen kunt ge noch kunnen wij afdoende helpen. Er is niet maar één gewonde, maar er zijn er duizenden, tienduizenden, honderdduizenden...... alleen al in ons land. Daarom is er ook *veel* hulp noodig.

Versta de klanken van de noodklok.

Gij zult Uw naaste liefhebben als U zelve.

Helpt *heden* het lijden van *'t verleden* afsluiten en *nu* bouwen aan een beter **„wat komen zal".**

Volksche Vorming

1. Het Ideaal

Vorming! Wanneer wij het goed indenken een geweldig woord, want het is niet de steen die wij vormen tot een beeld, het is niet de verfstof die wij vormen tot een schilderij of de klanken die tot muziek worden — het is een ander „materiaal", de mensch.

Ieder kunstenaar weet wat het zeggen wil het materiaal geen geweld aandoen; het wil zeggen, de mogelijkheden die het materiaal (brons, steen, verf, etsplaat, enz.) biedt ten volle benutten, zonder te trachten er mee te willen bereiken, wat met ander materiaal uit den aard der stof beter bereikt kan worden.

Bij den mensch zou het dit beteekenen, de wil hem te vormen met inachtneming van het bizondere van zijn ras, de levensstijl daarvan, ja het naar voren brengen van dit bizondere. Want de levensstijl van den Oosterling is anders dan van den Noorderling, de „ideale' 'nomade is anders, moet anders zijn dan de „ideale" boer. Maar de levensstijl van den heidenschen Germaan was dezelfde of hij Wiking of Boer was: de grooten waren beide. De stijl van het Noorder ras staat gestempeld op den enkeling, wat hij ook is of doet, hoe verschillend het type ook moge zijn. De Wiking (vóór den vervaltijd) de edeling der Middeleeuwen (vóór het verval) en de soldaat uit den grooten oorlog, zij konden Wiking, edeling en soldaat zijn in den stijl van hun ras, en zij zijn het geweest.

Tot dien stijl behoort het: liever dood dan slaaf; tot een tegenovergestelden stijl het: liever een levende hond, dan een doode leeuw (H. Heine). Hier staat „eer" tegenover „berekening".

Wanneer wij nu spreken van Vorming, dan is de eerste vraag: vorming, tot wat, naar welk ideaal toe? En dan zal dit niet een ideaal uit het verleden zijn, *maar een ideaal vóór ons.*

Hoe ziet dat ideaal er uit? Wie zal het wagen dit te beschrijven? Het moet nog geboren worden en toch, wil het werkelijkheid worden, dan moet het in ons leven en ten slotte tot bewustzijn komen. Wij willen iets tastbaars zien, maar het tastbare ligt achter en daarom zien wij naar het verleden, *niet om na te maken, maar om bewuster te worden.* Wij zien terug en grijpen uit de veelheid der gestalten naar die, welke wij

eigenwillig er uit kiezen. Waarom deze en niet gene? Omdat wij ons ideaal, de verwezenlijking van den mensch van het Noordras in *dezen* tijd, herkennen in het kleed van een anderen tijd, omdat ook daar eer en trouw meer waren dan berekening. Wij kunnen het ook zoo zeggen: de ideaalgestalten uit de verschillende perioden dragen alle het kleed van dien tijd, maar in wezen zijn zij de ideaalgestalte van den Germaan. Die zoeken wij, en overal waar wij die vinden, daar is weerklank, daar worden wij warm, daar zeggen wij: ja, zóó moest het zijn. Maar zóó kan het heden niet zijn, wij leven niet in de middeleeuwen of den heidenschen tijd, maar dit voelen wij: datzelfde, maar in het kleed van *dezen* tijd, dat is ons ideaal, daarheen willen wij „vormen".

Daarom is in een tijd van wording de kennis van het ras-eigene van zoo groot belang naast de kennis van het historisch gegroeide. En daarom is de kennis van de Germaansche oudheid, *onze* oudheid, van zulk een onschatbare waarde, omdat aan het eind daarvan de invloeden van 't Zuiden eerst met volle kracht begonnen in te werken, en de Germaansche ziel persten in voorstellingen die wel voor andere menschen raseigen waren, maar niet voor haar.

Doch wat is 1000 jaar in de geschiedenis van een ras? Het aangeborene sterft nooit, het komt weer boven, eens, — luctor et emergo — het komt tot bewustzijn, het herkent zichzelf bij den terugblik tot over duizend jaren heen, het herkent zichzelf in de etappen van den strijd, het zegt fier en zelfbewust: ik wil mijzelf zijn.

Deze eigenwillige zelfbewustheid, moge voor andere rassen, gemeten met *hunne* maatstaven verhoovaardiging zijn, voor ons is zij dit niet. Bij ons is zij de tegenhanger der ware deemoed, die bij ons nooit is een „kruipen in het stof". Slavendeemoed is bij ons onecht, valsch, ook tegenover God. Vatten wij niet met beide handen aan de voorstelling van „kinderen Gods" te zijn, in plaats van zijn „knechten"? Het knecht-zijn is ons niet ingeschapen, het zou ons den weg sluiten tot God, want ook de geborgenheid in God kan alleen gevonden worden in den „levensstijl" die ons eigen is.

Wanneer deze dingen tot bewustzijn komen, kunnen zij ineens als een helder licht ons binnenste verlichten en dan zeggen wij: ja, zóó is het, en wij zien iets meer van het ideaal dat vóór ons is, dat ons dichter bij ons zelf en daarom ook dichter bij God zal brengen.

„Kennis is Macht"

Wie kent niet het gezegde, dat wij hierboven plaatsen ? Heeft men er zich echter wel eens rekenschap van gegeven hoezeer dit gezegde : „kennis is macht" uitdrukking geeft aan de eeuw, die achter ons ligt, hoezeer, in de sterke eenzijdigheid ervan, de geestelijke armoede van die eeuw besloten ligt ?

Immers : in de eerste plaats kan men er in lezen, dat een ieder, die er in slaagt een voldoende hoeveelheid kennis te verzamelen, de mogelijkheid heeft om macht uit te oefenen. Dit is evenwel zuiver individualistisch gedacht, terwijl er, zeer zeker in de uitlegging die men er aan heeft gegeven, in opgesloten ligt, dat het er eigenlijk niet toe doet hoe men deze kennis gebruikt, ten goede of ten kwade. Het eenige wat er in te lezen valt en wat men er ook steeds in heeft gelezen, is het feit, dat men zich macht kan veroveren over anderen door zijn kennis te verrijken. Wie waagde er in een tijd, welke zoo geheel doordrongen was van het materialistische denken, nog een oogenblik te vragen naar het begrip karakter ? Dat was immers verouderd, dat was goed om over te preeken en over te schrijven ; in het dagelijksche leven, in den strijd om het bestaan was het in de praktijk immers niet mogelijk om daar nog rekening mede te houden.

Er is echter meer. Deze uitdrukking is tevens van een groote eenzijdigheid, daar zij den nadruk legt op kennis, d.w.z. op het bezitten en verwerven van kennis. En zoo gezien geeft zij weer, wat de liberaal-democratische wereldbeschouwing steeds betoogde, namelijk, dat een ieder alles kan bereiken, wanneer hij slechts voldoende kennis wist te verzamelen.

Op kennis, pakhuizen vol kennis, werd de nadruk gelegd en bij de opvoeding van de jeugd en ook bij de scholing van allen, die zich met de één of andere tak van wetenschap bezig hielden. De democratische gelijkheidsgedachte, tezamen met de opvatting, dat ieder mensch, wanneer hem maar de gelegenheid geboden werd, van alles **kon** leeren, vormden de grondslagen van al wat men onderwijs noemde. Dit laatste, namelijk, dat ieder mensch, wanneer hem de gelegenheid ervoor geboden wordt, van alles kan leeren en dan ook voor alle mogelijke sporten op den „maatschappelijken ladder" geschikt is, is de z.g. milieutheorie. Deze

theorie leert, dat het milieu of wel in gewoon Nederlandsch, de omgeving alleen en uitsluitend bepaalt, wat er van een mensch wordt.
Tegenover deze milieutheorie (welke één der grootste dwalingen is van Karl Marx en het marxisme), staat de opvatting, dat alleen de erfelijke aanleg bepalend is voor iemands capaciteiten. Zonder hier op het oogenblik dieper op in te willen gaan, kunnen wij toch wel als vaststaand aannemen, dat iemand, die van zijn voorvaderen zeer beperkte vermogens heeft meegekregen, nooit of te nimmer, louter en alleen door opvoeding een groot geleerde zal kunnen worden.

Een zeer sprekend voorbeeld vormen de antwoorden, welke men elke week kan vinden onder aan de kroniek van den „zeergeleerden Dr. Henri Polak".

Inplaats van dan ook onze jeugd vol te proppen met alle mogelijke weterigheidjes, zonder den grooten samenhang van al deze dingen op den voorgrond te stellen, zal men in lateren tijd vóór alles het inzicht moeten geven in de groote vraagstukken, welke samenhangen met ons volksbestaan. Het spreekt vanzelf, dat men in een tijd, waarin alle begrippen over volk en volksbestaan geworden waren tot leege inhoudlooze phrasen, geen kans heeft gezien de hier bedoelden grooten samenhang te geven.

Een zeer goed voorbeeld van wat wij hier bedoelen, is het geschiedenisonderwijs. Wie herinnert zich niet de dorre en droge feiten- en jaartallen-opsomming, die men in onze schooljaren geschiedenis placht te noemen. Hoe weinigen onder ons hadden eenige belangstelling voor deze, meestal zonder eenigen onderlingen samenhang en vrijwel levenloos opgedischte gebeurtenissen. In de gevallen, dat er nog iets van terecht kwam, was dit te danken aan de bijzondere toewijding van onderwijzer of leeraar.

Hoe anders wordt deze zelfde geschiedenis evenwel, wanneer wij deze zien als het levende verleden van onzen stam, van ons volk, van onze voorouders, wier bloed wij in onze aderen hebben. Hoe anders wordt deze geschiedenis, wanneer wij ervaren, dat het tenslotte altijd de volkeren waren, welke opkwamen en ondergingen; opkomend onder krachtige onbaatzuchtige leiders, opkomend omdat deze volkeren jong, gezond en levenskrachtig waren; ondergaand, onder wanbeheer, materialisme, individualisme en goddeloosheid; omdat zij het geloof aan eigen zending en eigen bestaansrecht hadden verloren, omdat zij vervreemd waren aan den eigen aard, omdat zij niet meer den durf noch het zelfvertrouwen bezaten tot instandhouding van het eigen geslacht.

Maar dat leerde men ons niet; men leerde ons jaartallen, veldslagen, graven, koningen en keizers zonder tal, die ons niet interesseerden en die wij dan ook zeer snel weer vergaten.

En onze hoogescholen en universiteiten zijn niet anders. Men kweekt daar op het oogenblik een geslacht van jonge menschen, die zich verbeelden, (enkel en alleen, omdat velen van hen werkelijk gelijken op den rommelzolder van een tweede-handsch-boeken-koopman,) dat zij meer beteekenen dan de eenvoudige werker, dan de boer met het gezonde eerlijke menschenverstand. Dit zijn en worden onze tegenwoordige intellectueelen ; menschen, die zich slechts bij hooge uitzondering nog bewust zijn van hun bijzondere plichten temidden van hun volk ; menschen, die, waanwijs, alles plegen te becritiseeren en af te kammen, zonder het de moeite waard te vinden zelf ook eens de handen uit de mouwen te steken, menschen, die alleen op grond daarvan reeds elk recht van spreken hebben verloren.

Men begrijpe ons goed, niet in het bijzonder deze menschen, deze wandelende pakhuizen, zijn de schuldigen aan de wantoestanden van onzen tijd. De oorzaak hiervan ligt in de eerste plaats in het feit, dat elke groote idée, elke volksverbondenheid, elk inzicht in den grooten samenhang van al ons menschelijk kunnen en weten, ten eenenmale ontbreekt. Deze menschen zijn, wij zeiden het reeds in het begin, tenslotte het product van een volkomen materialistische, individualistische eeuw. Zij allen tezamen doen denken aan de huizen, welke men krijgt, wanneer men zonder orde en regelmaat, zonder vast plan, zonder teekening of wat ook, steenen, hout en pannen op elkaar stapelt in de kinderlijke verwachting, dat daar dan wel eens, hokus-pokus-pilatus-pas, een huis te voorschijn zal komen.

Vóór de doode feiten zal moeten gaan : het inzicht in het leven van ons volk, zijn nooden en zijn behoeften, zijn geschiedenis en zijn voortbestaan. Toegerust met het levende inzicht in dat alles zal het verzamelen van kennis, een dieperen inhoud hebben gekregen, omdat het dan gedragen zal zijn door het hoogere streven, op deze wijze zijn eigen volk te kunnen dienen.

De Renaissance en Onze Tijd

Wanneer men weer eens door een Italiaansch Museum gewandeld is, geeft men zich opnieuw rekenschap van het paradoxale wezen der Renaissance. De ouderwetsche, thans overleefde opvatting is deze, dat de tijd der Renaissances de schoonheid wederom zou ontdekt hebben na eeuwen van barbarij en kunstverval. Maar wie met moderne oogen de schilderijen uit die periode (hoog-Renaissance van ±1450—±1600) bekijkt, is niet zeer gesticht over wat met zooveel zelfingenomenheid als de herboren schoonheid werd aangeboden. Toch is de academische opvatting niet geheel zonder waarheid. Het is n.l. een feit, dat in die cultuurperiode, die wij de Renaissance noemen, de mensch zich bewust is geworden — of weer is geworden — van *schoonheid als bouwwaarde op zichzelf*.

Dat was hij zich in de voorafgaande eeuwen in veel mindere mate. De Kunst der Middeleeuwen was in de eerste plaats religieus dienstbaar, een voortreffelijke zaak, maar toch van den kant van den mensch beschouwd een beperking inhoudend. Want als men een voorwerp, dat ook schoon is, niet als ook schoon geniet, heeft men toch een minder rijk zieleleven, dan degeen, die artistiek bewonderen kan. En dit laatste deed de voor-renaissancistische mensch, ambachtsman of godgeleerde, in veel mindere mate. Dat de werken uit dien tijd toch zoo goed zijn, moet dan ook niet zoozeer worden toegeschreven aan de bewuste goede smaak, dan aan het instinctmatig grijpen van het aesthetisch juiste, gepaard aan knap vakmanschap en een onverbiddelijke traditie.

Een primitieve ziel maakt weinig ondescheid tusschen wat een kunstzinnig mensch mooi en leelijk vindt. Zoo zag ik onlangs in een Italiaansche Kerk, waar goede verbeeldingen van de Moedermaagd niet te vergeefs gezocht werden, een volksvrouwtje vroom neerknielen voor het meest smakelooze schilderij van Maria, dat een slechts even geoefend oog onmiddellijk zou hebben ontdekt. De eenvoudige mensch is in veel hooger mate aestethisch indifferent. Met de Renaissance nu gaat men schiften tusschen aanvaardbaar en onaanvaardbaar, ook nu in de eerste plaats op andere dan moreele, traditioneele en kerkelijk iconographische gronden, n.l. op grond van wat men mooi en leelijk vond *als zoodanig*.

Nu laat zich de vraag stellen, wat vond men mooi in die dagen. Natuurlijk net precies dat, wat de voorafgaande Kunst in mindere mate bood. Want men vergete nooit, dat de Renaissance zich niet begrijpelijk laat maken, zoolang we geen rekening honden met het feit, dat ze voor een groot deel een protesthouding vertegenwoordigt tegen de theocratische cultuur der Middeleeuwen. Dus vond men mooi, datgene wat in die periode in meerdere mate verketterd was, n.l. de natuur en haar schoonheid, en wat niet gedoogd werd, de vrije ongedwongen expressie van figuren. De Renaissance, evenals de Hervorming hield in een protest van den mensch tegen theoratische bevoogding, en, meer speciaal voor ons vraagstuk van belang, het protest van het tot bewustzijn van zichzelf komende kunstenaarsgemoed tegen de stereotypiek van een priesterlijken stijl. Dus ging men aan den slag, bewonderde en imiteerde de oudheid, omdat men er vond, datgene wat aan eigen aspiraties tegenmoet kwam. Maar men ging aan den slag met eenzijdigheid, want men had nog slechts natuurlijke schoonheid bewust leeren waardeeren ; voor het grooter decoratief gebonden zijn der Middeleeuwsche Kunst (Gothiek, Romaansche Byzantijnsche) was het oog niet op de artistieke wijze geopend. Het eerste resultaat was dan ook het verloren gaan van die eenheid tusschen architectuur en beeldende kunst, die ons in de Middeleeuwen zoo weldadig aandoet en het eigenzinnig voortgroeien der ondergeschikte kunsten, los van de groote moederkunst. Hierdoor werd wel een bepaalde pictureele en sculptureele sensibiliteit ontwikkeld, waardeerbaar voor wie zich uitsluitend op het standpunt van schilder of beeldhouwer stelt, maar ongenietbaar, zoodra men synthetisch voelt.

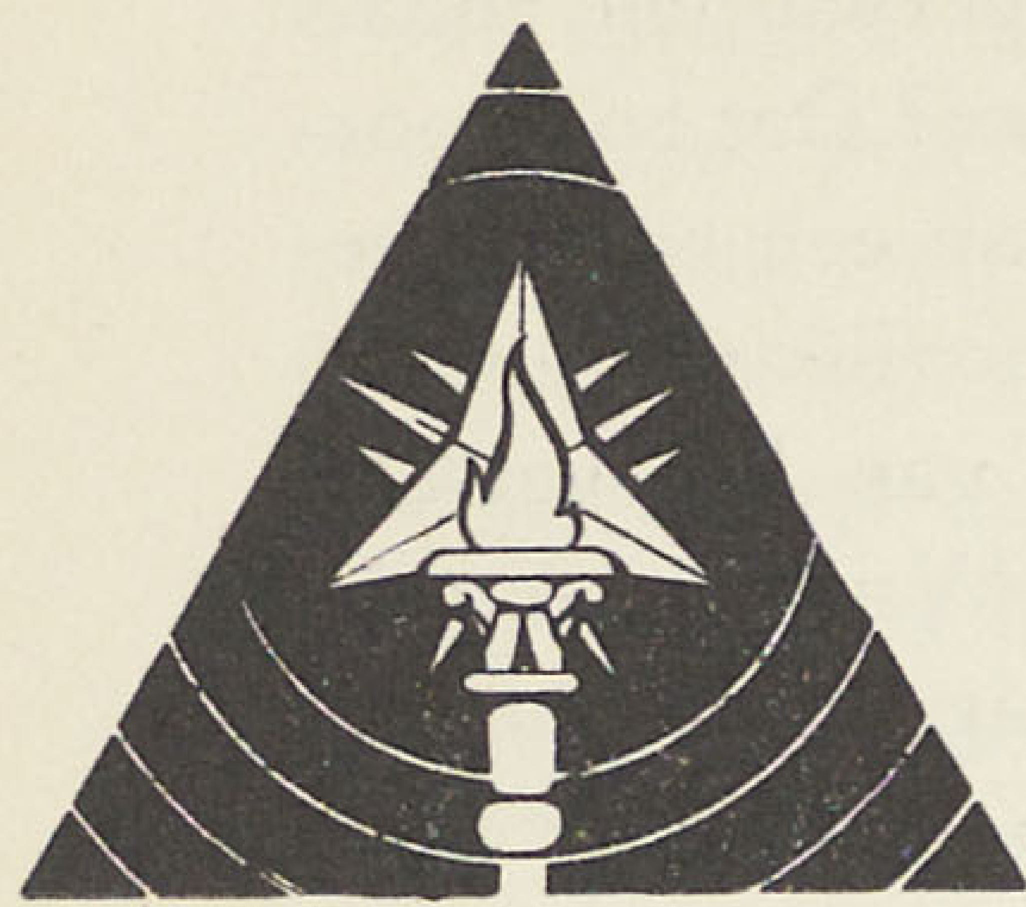
Men ging voorts aan den slag met de bedoeling, individueele opvatting en inspiratie tot hun recht te laten komen, maar men deed het als menschen, in wier opvattingen en aan wier inspiratie alle beperkingen van een nog half barbaarschen tijd, van een gistende ziel en van evenzoovele onrijpe persoonlijkhedenen naief tot uiting kwamen. IJdelheid op technisch kunnen, sensueele overspanning of afwijking, kinderlijke lust aan overlading, alles zal op zijn tijd uitkomen aan het werk, dingen, die voorheen bij de sterkere traditioneele gebondenheid zich niet in de buurt konden afreageeren. Naast enkele onvergankelijke meesterwerken (b.v. het Avondmaal van Leonardo, en het Paradijs van Tintoretto) biedt de hoog-Renaissance daarom veel meer, dat ons rijper artistiek geschoolden niet langer bekoren kan. Vooral het gemis aan innerlijke expressie hindert ons bij het overgroote deel dier pretentievolle doeken, een consequentie van de ontdekking van de schoonheid als waarde op zichzelf, gepaard aan de beperking dier waardeering tot bloot formeele harmonie (schoonheid van lijn, kleur, van stoffen, landschappen en het menschelijk lichaam).

Vragen we daarom de Renaissance cultuurhistorisch te verwerpen, zooals Albert Gleisen doet en zonder meer van verval te spreken? Dat zou voorbarig zijn. Want de Renaissance beteekent het begin van een rijkere besnaring der menschelijke ziel, het bevrijden van persoonlijke opvatting en inspiratie en het duidelijker aan den dag treden van het verschil tusschen genie en talent, tusschen kunst en ambacht. Waar een sterke traditie de kunst beheerscht, kan de kunstenaar zich niet zoo gemakkelijk ontplooien en komen tot een persoonlijke conceptie, maar anderzijds maakt de ambachtsman nog altijd iets goeds, misschien voor onze smaak beter dan menig kunstenaar van later tijd.

We kunnen de Renaissance daarom aanvaarden indien we haar begrijpen als **experiment**, een groot, belangrijk experiment, maar dat juist omdat het een experiment was, ver te kort schiet aan de eischen, die een inmiddels aesthetisch rijper oordeelende generatie stelt.

Wij hebben de onbevredigende factoren der Renaissance reeds aangestipt, allen dingen, waarvoor onze oogen eerst sedert het ontstaan der nieuwe kunstbeweging zijn open gegaan. Het overwegen van innerlijke expressie, de synthese tusschen de kunsten, hun ornamenteele binding, hun onderschikking aan de architectuur, zullen thans niet minder bewust als onmisbare elementen van schoonheid worden opgevat, even bewust aesthetische als de schoonheid van natuurlijke vormen en kleuren door den Renaissance-mensch bewonderd werd. En dan is men toch een stap verder gekomen dan de Middeleeuwen, die haar Kunst mooi maakten, zooals een vogel mooi zingt, te weten meer instinctief. En men is ook rijker geworden, omdat men de schoonheid der natuurlijke wereld erbij heeft leeren op prijs stellen.

Men zal aesthetisch volbewust zijn geworden en het zal de taak van den kunstenaar zijn om **bewust**, niet alleen omdat het heilig of vroom of traditioneel, maar omdat het ook **mooi** is, geest en materie, ornamenteele rhytmiek en natuurlijke vormgeving harmonisch te doen samengaan, beseffend, dat een ding mooi is, doordat het goddelijkheid openbaart en dat het goddelijke nooit anders zijn kan dan schoon.

Nationaal Socialisme en Kultuur

II. „Beschaving"

Het eerste stuk van deze reeks van vijf was geplaatst in de „Vorming" en zal in „Ontwakend Volk" worden vervolgd. Voor de lezers, die dit eerste stuk niet gelezen hebben, willen wij het heel in het kort samenvatten. Het heette „Modern".

Er werd in naar voren gebracht, dat alle tijden van verval „modern" waren en dat mode en modernisme tot de uiterlijke en voorbijgaande dingen behooren. Het moderne is niet nieuwe schepping uit oude ingeschapen aard, maar het moderne wil in de eerste plaats anders zijn, opvallen. Het is geen natuurlijke **groei**, maar zucht naar iets nieuws, geboren in de brandpunten van het cosmopolitisme, waar geen volk is, maar slechts intellectualisme.

Daarom stelden wij twee groepen tegenover elkaar :

modern	—	volksch
vooruitgang	—	ontwikkeling
intellectualisme	—	groei uit gebondenheid aan bloed en bodem.

Wij hadden nog twee andere begrippen tegenover elkaar kunnen stellen, n.l.:

beschaving — kultuur,

maar deze hooren toch niet in dezelfde rij thuis, al is er wel verband, want de linkergroep bestaat uit dingen die wij veroordeelen en dat zullen wij met „beschaving" zeker niet doen. Maar wel is er dit verband, dat het modernisme en de vooruitgang gewoonlijk gepaard gaan met een groote beschaving en weinig kultuur.

Wat is het verschil tusschen deze twee? Een volk kan weinig beschaafd zijn en een hooge kultuur hebben en ook omgekeerd. Toen Grieksche afgezanten eens aan het Perzische hof kwamen en daar op den grond spuwden, vonden de Perzen dit zeer „onbeschaafd", maar die Grieken hadden meer kultuur.

Tot de beschaving rekenen wij meer de uiterlijke dingen, alles wat

men kan aanleeren of koopen, terwijl kultuur altijd samengaat met scheppingsvermogen.

B.v.: een werk van Rembrandt is een kultuurwaarde. Is dat zoo? Wanneer dat werk in Liberia hangt en zeer beschaafde negers verkeeren in den waan, dat het tot de beschaving behoort musea te bezoeken dan is het toch geen kultuurwaarde. Maar wanneer dat werk in Amsterdam hangt en er zijn onder de bezoekers menschen, die innerlijk gegrepen worden door de macht van dien eenen man, Rembrandt, dan is het ineens een kultuurwaarde geworden, dan vindt het scheppingsvermogen van Rembrandt weerklank in een ziel, en dit antwoord is verwante geestelijke activiteit, die echter niet aangeleerd of gekocht kan worden, maar aangeboren is en alleen „ontwikkeld" kan worden. Alle technische dingen kunnen echter overgenomen en geleerd worden en behooren tot de sfeer der beschaving. Wat beschaving is, behoeven wij eigenlijk niet nader uiteen te zetten; het eenige waar wij voor waken moeten is, dat wij geen kultuurwaarden met dit woord aanduiden.

Men kan beschaafd zijn zonder geloof, zonder kunstzin, zonder wetenschappelijk oordeel, zonder wereldbeschouwing. Maar men kan zonder deze dingen geen kultuur hebben, want deze maken juist kultuur uit. Kultuur is ondenkbaar zonder **scheppingsvermogen**, scheppingsvermogen is ondenkbaar zonder **„ingeving"**. Hier kunnen wij halt maken, wetend, dat zoo ergens, hier alle woorden beeldspraak en alle denken schematisme is. Wij kunnen zeggen dat deze „ingeving" uit een „transcendente sfeer" komt, wij kunnen zeggen: het is God. Voor den kunstenaar die geloof heeft, hebben deze woorden inhoud, evenzeer als voor den geloovige die ontvankelijk is voor kunst. Maar de eenzijdig ontwikkelde mensch, die alleen het een of het ander heeft, zal het niet begrijpen, dat is hier: niets; geen beleving. Scheppingsvermogen heeft echter niet alleen de kunstenaar in engeren zin noodig. De groote mannen der wetenschap, de groote volksleiders, zij die aan het geloofsleven der menschen vorm geven, zij die aan de wereldbeschouwing bouwen, zij allen hebben scheppingsvermogen, zij allen bouwen aan de Kultuur. En allen die aan die scheppingen deel hebben, waar die scheppingen weerklank in vinden, zij allen hebben kultuur, **of zij nu daarbij beschaafd zijn of niet.**

Wij begrijpen nu nog beter dat beschaving tot een geheel ander gebied behoort dan kultuur. Het zal ook duidelijk zijn, dat het modernisme alles zoekt in de richting van beschaving en dat intellectualisme en beschaving goed samengaan.

Maar terwijl modernisme en kultuur gezworen vijanden zijn, zijn beschaving en kultuur dat geenszins: zij kunnen elkaar zelfs bevorderen. Maar er dreigt toch één gevaar, en wel van den kant van de beschaving, want wanneer deze beide niet in evenwicht zijn, wanneer de beschaving een te groote plaats inneemt, wanneer er te veel waarde aan toegekend

wordt, dan komt de kultuur te kort. Het is, alsof een te veel aan beschaving het scheppingsvermogen belemmert en de ziel minder ontvankelijk maakt voor „ingeving".

Dit kunnen wij ook wel begrijpen, wanneer wij bedenken dat beschaving voor het grootste deel dressuur is, aangeleerd, doch de ziel niet raakt, dat het dus om uiterlijke dingen gaat en wanneer wij ons daar te veel om bekommeren, komt het eigenlijk geestelijk tekort. En hieraan lijdt heel onze tegenwoordige tijd. Er zijn nog veel eenvoudige menschen, onontwikkeld wel is waar, maar die deel hebben aan kultuurwaarden. Dit blijkt dan uit hun heele houding tegenover het leven ; zij hebben een eigen oordeel over de dingen, doordat zij een maatstaf in zich zelf hebben, terwijl de beschaafde-mensch-zonder-meer niet oordeelt, maar de mode volgt en zich nu de meerdere waant van die eersten.

Wanneer het aan het Nationaal-Socialisme lukt hier verandering in te brengen, m.a.w. wanneer het het volk, de samenleving kan omvormen zóó, dat aan kultuur meer waarde wordt toegekend dan aan beschaving, dan eerst heeft het ons volk gered. Dan heeft het het modernisme overwonnen en het juiste evenwicht tot stand gebracht tusschen beschaving en kultuur.

Wanneer dit opruimingswerk, deze omzetting lukt, zal er dan „vanzelf" weer kultuur zijn ? Dat niet ; dat hangt nog van bepaalde voorwaarden af, waarover wij in een slotartikel zullen spreken.

Bouwt aan elkander!

Toen wij 9 October met onze tienduizenden stonden op eigen bodem, onder dien wijden grijzen hemel, zullen velen als iets tastbaars gevoeld hebben de taaie vasthoudendheid, den onverzettelijken wil, het onverwoestbare vertrouwen, de gebondenheid aan den Leider en aan elkander, die leeft in onze rijen.

Wij, die daar waren, beseften het : we zijn geen crisisverschijnsel. Onze strijd ligt niet alleen op economisch gebied. Neen, het nationaalsocialisme zit in ons hart. Het doordringt ons heele leven. Het mag zijn, dat het leven voor het tegenwoordige geslacht moeilijk is, maar het is

ook een prachtig en rijk leven. We worden weer mensch, we worden weer God's kinderen, die op aarde staan met een taak, een opdracht, die trouw, eer, offervaardigheid, standvastigheid, **karakter** van ons eischt. Zonder dat we het misschien beseffen, heffen we ons aan elkander op. We zijn mensch onder de menschen, we kennen vreugde en verdriet, we hebben onze sterke en zwakke oogenblikken, maar stuk voor stuk zijn we ook soldaten in het leger van Mussert, die door zijn eenvoudig, gaaf en sterk karakter ons allen tot een voorbeeld is.

Soldaat zijn, dat is niet zoo eenvoudig. Het eischt discipline, zelfverloochening en gehoorzaamheid. Eén soldaat vermag niets, maar tienduizenden aaneengesloten vormen een leger, dat als een muur kan zijn, waar niemand doorheen komt. Dat kán het zijn, als iedereen zichzelf wegcijfert, en zich daar, waar hij geplaatst wordt, ten volle geeft.

Kameraden, velen van ons wonen in steden bij elkaar. Zij kunnen elkaar tot steun zijn, de moedeloozen een hart onder den riem steken, de voortvarenden remmen, de teleurgestelden, omdat zij op andere plaatsen gesteld werden, met een hartelijk woord over die teleurstelling heen helpen.

Anderen zitten met weinigen in een klein dorp, sommigen zitten zelfs op zulke vooruitgeschoven posten, dat zij eenzaam staan. Denkt u eens in : rondom hen niets dan vijanden of ,,neutralen". Maar zij hebben één ding voor : zij kunnen het geloof in het nationaal-socialisme gemakkelijker ongeschokt bewaren dan zij, die in stadskringen wonen. Want niemand verloochent zijn waren aard. Het nationaal-socialisme eischt zoo ontzettend veel en is in zijn beginselen en idealen zoo prachtig, dat wij er slechts langzaam in groeien en telkens weer tekort schieten en daardoor — anderen teleurstellen.

Daarom moet elke nationaal-sociaislt groeien in het nationaal-socialisme. Daarom moeten wij allen elkander vasthouden. Daarom moeten wij beseffen, dat wij stuk vor stuk ,,het nationaal-socialisme" vertegenwoordigen, niet alleen naar buiten, maar ook in onze eigen rijen. En wanneer we dat beseffen, komt ook de strijd in ons zelf.

Twee dingen liggen aan het nationaal-socialisme ten grondslag : rechtvaardigheid en liefde. Wat rechtvaardigheid is dat weten wij allen — wanneer het om ons zelf gaat. Laten wij trachten het ook te weten, wanneer het om anderen gaat. Staat naast elkander, niet steeds boven of onder elkander. Want of wij hoog of laag geplaatst worden, alle ,,werkers" zijn tenslotte strijders in het éene, groote leger.

En liefde? Emil Fiedler zegt : Alle liefde is dienen. Wie geeft, is koning ; wie slechts ontvangt, is bedelaar. Groot is slechts, wie voor anderen een helper kan zijn."

Helpt dan elkander. Er is één hulp, die wij elkander állen geven kunnen : het opbouwende woord, de verlossende daad. Geeft dan met volle handen en uit de volheid van uw hart, wie ge ook zijt, waar ge in het maatschappelijke leven ook staat. Maar weest ook bereid om te ontvangen, als gij hulp noodig hebt, onverschillig van wien de hulp komt. Wij allen kunnen „dienen" en bouwen aan elkander. Dan groeit er in onze rijen een saamhoorigheid, die steunt op het hechtste fundament :

de juiste kameraadschap !

Volk en Vaderland

Volk en vaderland is een stafrijm met een diepgaande beduidenis. Het eerste deel ziet op de verwantschap tusschen de volksgenooten, het tweede op de plaats, waar zij leven en de voorwaarden voor hun bestaan vinden.

De omstandigheid, dat de leden van een volk binnen zekere grenzen leven en daar gemeenschappelijke levensvoorwaarden vinden, is van buitengewone beteekenis (wat verschilt het niet, of men als Chinees, als Rus, als Spanjaard of als Nederlander geboren wordt !) en die komt dan ook bij verreweg de meeste volksliederen tot uitdrukking.

Om met ons Wilhelmus te beginnen, reeds in den tweeden regel laat de dichter Willem van Nassau verklaren, dat hij „van duytschen bloet" is en „den vaderland ghetrouwe tot in den doedt" zal blijven.

Toen dit prachtige naamvers niet meer ten volle begrepen en verstaan werd, en men daarom behoefde gevoelde aan een nieuwerwetscher volkslied, „maakte" Tollens zijn : Wien Neerlands bloed in d'aadren vloeit, van vreemde smetten vrij, wiens hart voor land en koning gloeit, verheffe den zang als wij.
Al was de voordracht wat theatraal, de beteekenis van het bloed(nog wel van vreemde smetten vrij !) werd desalniettemin gevoeld.

Het is totaal onbegrijpelijk, dat men in onzen tijd deze opvatting met het heidendom in verband kan brengen. Toch gebeurt dit — wij weten het allen — herhaaldelijk. Prof. Dr. A. H. de Hartog deed dat in zijne

brochure „Modern Heidendom": het getuigenis met Paulus, dat de mensch is van Gods geslacht, gaat boven het zweren bij aarde en bloed.

Afgezien van de bewering : **zweren** bij bloed en bodem, zouden we willen opmerken, dat hier eene heilswaarheid naast eene aardsche opvatting wordt geplaatst, die elkaar niet uitsluiten en dan ook voor den nationaal-socialist geen tegenstelling vormen. Verreweg de meeste Duitschers bijv. zullen geenszins ontkennen, dat de mensch van Gods geslacht is, maar bij de practische verwezenlijking van de liefde-idee in hun staatsleven, slaan zij allereerst het ook op den medemensch van hetzelfde bloed en denzelfden bodem. Precies als wij Nederlanders in ons spreekwoord : het hemd is nader dan de rok !

Onlangs maakte een uitgever van buurtblaadjes in de hoofdstad zich ook schuldig aan die bewering van nieuw heidendom en toen werd hem terecht gevraagd of wij dan onze volksliederen maar moesten afschaffen. Bijv. het couplet, waarin onze grond om bescherming zelfs in den gebede werd opgedragen :

Bescherm, o God ! bewaak den grond,
Waarop onze adem gaat,
De plek, waar onze wieg op stond,
Waar eens ons graf op staat.

De liefde tot zijn land is **ieder** aangeboren !

Kijken we naar andere volken, dan kunnen we daar eveneens die liefde voor volk en vaderland waarnemen. Hier denkt ge misschien het eerst aan het Duitsche volk — de heidensche „uitvinders" immers van Blut und Bodem ! Welnu, het is eigenaardig, dat dáár van die bloedsband niet gerept wordt, wèl van eene groote liefde voor den geboortegrond : Deutschland, Deutschland, über alles, über alles in der Welt !

In „die Wacht am Rhein" wordt evenmin van bloed gesproken, en het „liebe Vaterland, das ruhig sein kann", wordt eerst in het refrein vermeld.

Dan zijn de Friezen en Transvalers toch anders. In Zuid-Afrika zingt men :

Kent gij dat **volk,** vol heldenmoed,
En toch zoolang geknecht ?
Het heeft geofferd goed en **bloed**......

....

Kent gij dat land, zoo schaars bezocht,
En toch zoo heerlijk schoon ?

In Friesland barst de uiterlijk-stugge, maar innerlijk-geestdriftige en tot in het koppige trouwhartige bewoner los :

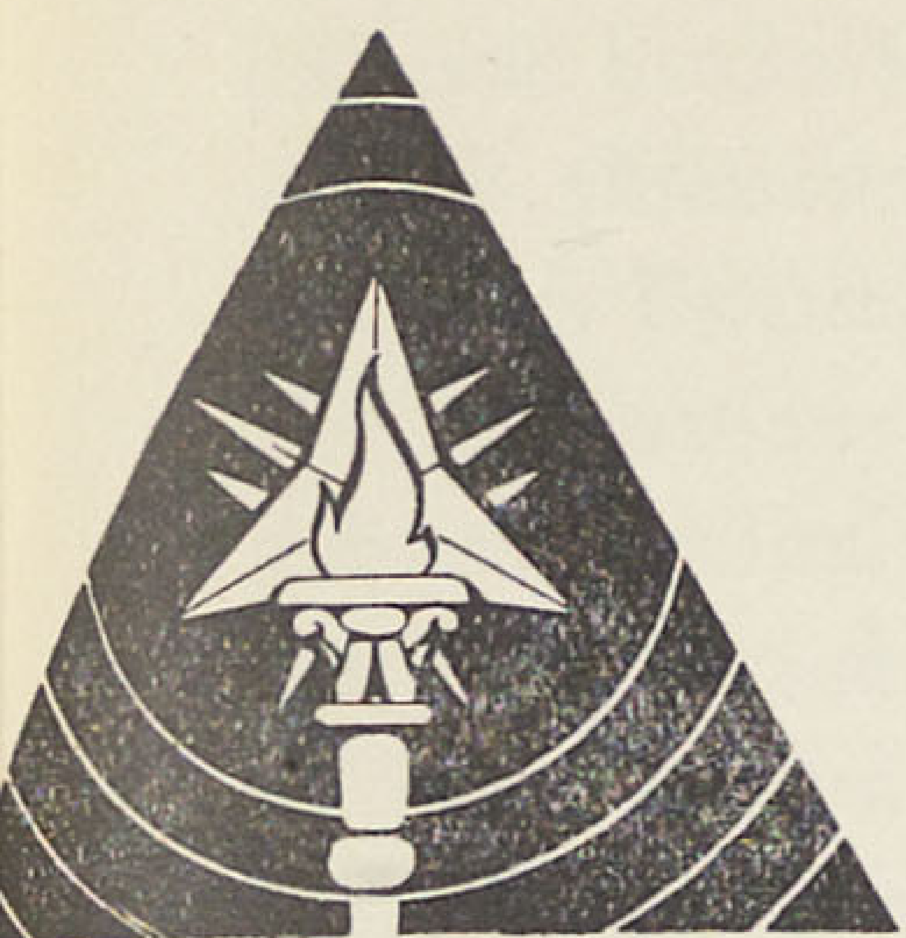
Frysk bloet, tsjoch op!
Wol nou us bruwze en siede
It bounsje throch us fier in ieren om!
Flean op! Wy sjonge it baeste lân fen'e ierde,
It Fryske lân fol eaere in rom.

Friesch bloed, slaak uw banden!
Wil nu eens bruisen en zieden
En bonzen door onze aadren heen!
Vlieg op! wij bezingen het beste land van d'aarde
Het Friesche land vol eer en roem.

Het blijkt dus wel, dat we ons voor onze waardeering van bloed en bodem heelemaal niet behoeven te schamen. Maar deze waarden kunnen van nóg hooger standpunt bezien worden. Gelijk Dr. W. Th. Boissevain, Ned. Herv. predikant te Leiden en schrijver van de wekelijksche „preek" in het Nationale Dagblad, dat doet in zijn boek: De Kerk en de Nationaal-Socialistische Staat, blz. 42. Hij schrijft daar:

Onze tijd wijdt aan den invloed van bloed en bodem weer bizondere aandacht. Dat is een verblijdend teeken des tijds. Zoo wordt een bres geschoten in de schijnbaar onoverwinnelijke vesting van het rationalisme, dat alles, wat de rede niet scheppen en gebeteren, hoogstens verknoeien kan, als benedenredelijk brandmerkt en als een jachtterrein van modedwaasheden bespot.

Een volksgemeenschap ontstaat niet bij toeval of krachtens eene natuurwet, maar overeenkomstig den raad Gods en onder de leiding Zijner voorzienigheid. Omdat de uiteindelijke bedoeling van Gods raad het Koninkrijk Gods is, is óók de volksgemeenschap in deze heilsbedoeling ingesloten. Niet alleen de Kerk, maar óók de Staat is eene ordening Gods ten dienste Zijner bedoeling met die volksgemeenschap.

Wat wil Moskou?

Het Bolsjewisme een gevaar voor den vrede.

In de politieke verhoudingen tusschen de staten onderling voltrekken zich langzamerhand diepgaande veranderingen. Tot in 1933 beheerschte het dictaat van Versailles den toestand, waarbij Frankrijk de leiding van de politiek in handen had. Na de vestiging van het nationaal-socialistisch regiem in het Duitsche Rijk is er een wijziging ingetreden. Hitler schoof die bepalingen van het dictaat, welke een inbreuk vormden op de souvereiniteitsrechten van het Duitsche Rijk, ter zijde. Aan Frankrijk ontglipte gaandeweg de leiding, die het slechts zoo lang had kunnen bezitten, als het Duitsche Rijk machteloos was. Langzaam maar zeker nam het Rijk de plaats in, die het toekwam, hetgeen van grooten invloed is geweest op de internationale verhoudingen. Het nationaal-socialisme voelt zich geroepen om de Europeesche beschaving van den ondergang te redden, die haar bedreigt van de zijde van het bolsjewisme.

Het bolsjewisme laat niets onbeproefd om de bestaande politieke en geestelijke orde in Europa en daarbuiten te vernietigen. De groote aanval is door Rusland begonnen, nadat de overwinning van het nationaal-socialisme in het Duitsche Rijk een slagboom had gevormd voor het opdringen van het bolsjewisme naar het westen. Op tweeërlei wijze trachtte het Russische bolsjewisme zijn doel, de vestiging van den communistischen staat, te bereiken. De eene vorm van actie, die men de directe zou kunnen noemen, wordt geleid door Litwinof, die daarbij op handige wijze gebruik kan maken van de omstandigheid, dat Rusland lid is van den Volkenbond. Na het uitbreken van den Italiaansch-Ethiopischen oorlog steunde hij krachtig de sanctiepolitiek van Engeland en kon hij in dit jaar bereiken, dat Italië niet meer aan de beraadslagingen van den Volkenbond door de toelating van de Ethiopische afgevaardigden kon deelnemen. Hierdoor ontstond er een vervreemding tusschen Frankrijk en Engeland aan den eenen kant en Italië aan den anderen kant. Litwinof vergat echter, dat Engeland zich in zijn politiek uitsluitend laat leiden door zijn eigen belang en zich niet bekommert om de belangen van zijn bondgenooten. Rusland heeft dit ondervonden in den zomer van 1936,

toen het gebruik wilde maken van de resultaten, die geleverd werden door de tweede strijdwijze van het bolsjewisme, de zoogenaamde ondergrondsche actie, die vanuit Moskou geleid werd door Dimitroff en daarnaast vooral door Trotzky, wiens verhouding tot de regeeering van Sovjet Rusland, niettegenstaande de processen, welke plaats gevonden hebben, nog steeds raadselachtig is. Door gebruik te maken van den slechten economischen toestand, die zich ten gevolge van de crisis na 1931 in verschillende landen ontwikkelde, slaagde men er in, de communistische partijen in de westersche staten te versterken en daarnaast strijdgroepen te vormen, die men in Spanje de Geünieerde Marxistische partij (P.O.U.M.) noemde en in Frankrijk na de fusie van verschillende groepen de Leninistische bolsjewistische partij. Zij zelve noemt zich de 4e Internationale en heeft behalve in de beide bovengenoemde landen ook aanhang in Nederland, terwijl vaststaat, dat er connecties bestaan met de Belgen. Van de vrees, die het fascisme en nationaal-socialisme velen inboezemen, maakten de communisten gebruik om vereenigingen op te richten, vaak met cultureele doeleinden, waardoor men niet-communisten wilde bereiken. Als cellen konden de communisten nu werkzaam zijn. Krachtig wordt er verder geijverd voor de vorming van een zoogenaamd volksfront, dat de verdediging van den democratischen regeeringsvorm op zich zou nemen. Zoo slaagden de communisten erin een volksfront te vormen in Spanje en Frankrijk. Wel namen de communisten geen deel aan de regeering, maar toch oefenden ze een sterkeni nvloed uit (het zgn. minstère des masses) terwijl de Leninistische-bolsjewistische organisaties stakingen uitlokten, die het gezag van de volksfrontregeering ondermijnden, de gelederen van de communisten versterkten en zoodoende de komst van den sovjetstaat konden voorbereiden.

Terwijl Frankrijk in 1936 aan Rusland gebonden werd door het Fransch-Russische pact, deed de Russische regeering ook een poging om den weg te banen voor het verleenen van daadwerkelijke hulp. Het versterkte dezen zomer zijn leger en maakte gebruik van het verzoek der Turksche regeering om de demilitarisatie der Dardanellen op te heffen. Bij de onderhandelingen, die in Augustus te Montreux gevoerd werden, trachtte de Russische regeering gedaan te krijgen, dat de Dardanellen geopend zouden zijn voor de Russische oorlogsschepen, wanneer hulp verleend moest worden krachtens de bepalingen van den Volkenbond of krachtens verdragen, die zoogenaamd in het kader van den Volkenbond pasten (n.l. het Fransch-Russische pact); maar dat zij gesloten zouden zijn voor oorlogschepen, die naar de Zwarte Zee zouden opstoomen. De Engelsche Regeering, bevreesd voor haar positie in de Middellandsche Zee, wilde hiervan echter niet weten en bewerkte bij het verdrag van Montreux (Aug. 1936) dat de beslissing over het al of niet

toelaten van oorlogssschepen zou liggen in handen van Turkije, dat in nauwe relaties met Engeland was getreden.

De Fransche regeering werd echter ongerust. De burgeroorlog in Spanje bracht de mogelijkheid van een conflict met het Duitsche Rijk, dat naar aanleiding van het Fransch-Russische pact in Maart 1936 het Rijnland had bezet en zijn leger dezen zomer versterkte als antwoord op de Russische legervergrooting, en Italië, welke staten beide sympathiek stonden tegenover de in verzet gekomen nationalisten. Het Fransche kabinet Blum, dat daarbij gesteund werd door de Engelsche regeering dreef een non-interventiepact door, dat ook aangenomen werd door het Duitsche Rijk, Italië, Portugal, enz., terwijl Rusland er wel mee accoord moest gaan. Het scheen of Ruslands opzet om de Westersche staten met de autoritaire staten in conflict te brengen, mislukt was. Rusland gaf het echter niet op. Terwijl de communistische propaganda een actie van de Marxistische partijen in Engeland en Frankrijk verwekte, werd er door de Russische regeering op gewezen, dat het non-interventiepact geschonden was en Rusland derhalve de vrijheid van handelen moest hernemen (nota's van Oct.). De Engelsche regeering, die begreep, dat een oorlog hiervan het gevolg zou zijn, weigerde de aanklacht van Rusland zonder meer te aanvaarden.

De taktiek van Rusland is duidelijk. Het wil, nu de scheiding tusschen de Westersche mogendheden en de combinatie Duitschland en Italië scherpere vormen heeft aangenomen, een conflict te voorschijn doen treden, waarvan een ineenstorting van de verschillende Westersche staten op economisch gebied het onvermijdelijk gevolg zal zijn, ten einde dan de vorming van de communistische sovjet-staat te kunnen bewerken. In Frankrijk is de communistische actie er reeds in geslaagd om het land innerlijk te verzwakken, in de andere Westersche staten (o.a. Engeland) zetten de communisten hun actie tegen de fascistische en nationaal-socialistische beweging krachtig voort in de hoop hierdoor onverzoenlijke tegenstanders te kunnen uitschakelen, waardoor de sovjetstaat in het westen nog slechts een kwestie van tijd zou zijn. De voorbeelden van Italië, Duitschland, Brazilië enz. wijzen er echter op dat het fascisme en nationaal-socialisme in staat zijn om het communisme niet alleen af te weren, maar ook te vernietigen.

Vragen en antwoorden

VRAAG : **Is ons driehoeksembleem willekeurig gekozen of heeft het een diepere symbolische beteekenis ?** Alhoewel ik vroeger eens vermeen gehoord te hebben dat de drie punten voorstelden **„Arbeid, Kapitaal en Volksgemeenschap,** moest ik toch het concrete antwoord schuldig blijven. Ik ben op informatie uitgegaan bij leden en fuctionarissen in mijne onmiddellijke omgeving, doch **geen** wist mij een afdoend antwoord te geven.

Is het mogelijk, zooalniet noodzakelijk, dat aan dit onderwerp eens een artikel in „Ontwakend Volk" gewijd wordt ?

ANTWOORD : Een symbool, een zinnebeeld, is een uiterlijk kenteeken met een beteekenis, een vorm met een inhoud. Zoo is een vlag naar het uiterlijk een lap gekleurde katoen, maar daarachter staan de gedachten en gevoelens van vaderland, volkseenheid, vaderlandsliefde, e.d. Een kruis is een figuur in hout of steen, maar daarachter staat een wereld van verheven gevoelens. Zoo is ook ons insigne het uiterlijk kenteeken van onze Beweging, maar het verbindt den drager of den aanschouwer tevens met alles wat het wezen van onze Beweging uitmaakt. Ieder zinnebeeld is bedoeld om uitdrukking te geven aan datgene, wat aan ongeziene dingen daarachter verborgen is en wij kunnen ons dus afvragen : ten eerste, wat heeft de ontwerper er in willen leggen en ten tweede, wat kunnen wij er bovendien nog in zien.

Misschien zal men zeggen, dat dit laatste de vrije hand geeft aan allerlei fantastische bespiegelingen. Maar dit is gedacht op de wijze der periode die achter ons ligt. In deze periode wilde men voor alles nuchter, zakelijk, concreet en objectief zijn. Het logische verstand gold als eenige juiste maatsstaf en daardoor dreigde alles vermaterialiseerd te worden. De godin der rede, in 1789 ten troon geheven, dreigde inderdaad wereldheerscheres te worden. De nieuwe tijd brengt het gevoelselement weder naar voren als gelijkwaardig menschelijk vermogen naast het denken. Daarom ook heeft voor ons een zinnebeeld méér waarde dan alleen de uiterlijke vorm en zelfs meer waarde dan hetgeen de ontwerper er in heeft willen leggen, want naast verstandelijke overwegingen laten wij

ons gevoel spreken, ons afvragende welke beteekenis **voor ons** in een zinnebeeld ligt, welke gevoelens dit zinnebeeld bij ons opwekt.

Wanneer we zóó ons insigne bezien, dan kan de driehoekige vorm voor ons het beeld zijn van tal van drietallen, die door de N.S.B. naar voren gebracht worden. Wij noemen er slechts enkele :

1. Koningin, Leider, Volk.
2. Leider, N.S.B., Volksgemeenschap.
3. Cultuur, Economie en Politiek als ons streven op deze drie gebieden.
4. Friezen, Franken en Saksers als de drie stammen die ons volk samenstellen, enz., enz.

Een ieder kan deze voorbeelden vermeerderen, het hangt er maar van af in welke richting zijn gevoel hem drijft.

Hetzelfde geldt ten aanzien van het zwart-rood gedeelde schild, waaraan men eveneens verschillende symbolische beteekenissen kan hechten, terwijl de kleuren van onze vlag en de leeuw, het zinnebeeld van onze rijkseenheid, voldoende voor zichzelf spreken om daar verdere uitleggingen aan vast te knoopen.

VRAAG : De vraag die mij reeds lang bezig houdt is de volgende : Hoe voorkomt men in een nationaal-socialistischen staat (of beweging), dat de juiste man niet altijd op de juiste plaats zal zijn ? Als tegenstander van democratische en als voorstander van nationaal-socialistische beginselen, houdt mij deze vraag reeds lang bezig en aangezien ik geen juiste oplossing zie, beschouw ik dit als het zwakke punt van het nationaal-socialisme.

ANTWOORD : Het schijnbaar moeilijke vraagstuk wordt eenvoudiger indien men de vraag in tweeën splitst en eerst de kwestie beziet ten opzichte van een nationaal-socialistische beweging en dan ten opzichte van een nationaal-socialistischen staat.

Maar daarvoor moeten wij nog even zien wat „de juiste man op de juiste plaats" in nationaal-socialistischen zin beteekent. In den achter ons liggenden tijd werd voornamelijk en hoe langer hoe meer de nadruk gelegd op het intellect. De schoolsche opvoeding ging meer en meer in die richting, examens werden zuiver thermometers van de verkregen kennis; psycho-technische testen trachtten alleen antwoord te geven op het kunnen en kennen. M.a.w. de opvoeding zelf en de toetsen voor het verdere leven waren uitsluitend gericht op de concreet-verstandelijke materialistische wereld om ons heen.

Het nationaal-socialisme stelt in de eerste plaats een anderen eisch. Al zijn ook daar het kunnen en kennen noodzakelijke voorwaarden, in de eerste plaats komen de eischen van karakter en inzicht in het wezen van het nationaal-socialisme. Dit laatste — het begrijpen van het nationaal-socialisme — is al moeilijker vast te stellen dan het bezitten van kennis er over, maar nog veel moeilijker is het iemands karakter te doorgronden en na te gaan, of dit werkelijk zoodanig is, dat een toevertrouwde plaats naar behooren vervuld zal worden.

Met deze moeilijkheid voor oogen heeft een nationaal-socialistische beweging bovendien nog te kampen met het feit, dat goede krachten door allerlei redenen verhinderd zijn om medewerking te verleenen: ambtenaren, militairen, neringdoenden, enz. Men moet roeien met de riemen, die men heeft en uitteraard zullen die riemen dus vaak ondeugdelijk blijken.

In een nationaal-socialistischen staat wordt de zaak direct anders. In de eerste plaats heeft men daar direct de beschikking over allen, die geschikt zijn mede te werken en die nu door terreur van allerlei aard teruggehouden worden. Maar daarnaast — en dat is nog belangrijker — kan men op den duur door systematische selectie de geschikte krachten voor de leidende functies vormen. Wanneer men, zooals nu reeds in Italië en Duitschland geschiedt, de knapen, die zich op school en in de jeugdbeweging onderscheiden hebben wat hun karakter en hun eigenschappen betreft, een aparte verdere opleiding geeft en hen daarbij voortdurend observeert met telkens uitschakeling van de verkeerde elementen, dan krijgt men langzamerhand een keurtroep aan wien de hoogste eischen kunnen worden gesteld. Indien deze keurtroep verder in het oog gehouden wordt in den tijd, dat hij bij een arbeidsdienst of in het leger zijn taak verricht, dan groeien daaruit de echte nationaal-socialistische functionarissen, die mettertijd de tegenwoordige leidende personen kunnen vervangen.

Mededeeling

Tengevolge van redactioneele wijzigingen kon het October-nummer van „ONTWAKEND VOLK" niet op tijd verschijnen.

De volgende nummers zullen wederom telkens den 15den van iedere maand verschijnen.